

عمده‌ترین مواد قانونی در خصوص اشتغال اتباع خارجی

مواد ۱۲۰ لغایت ۱۲۹ از مبحث سوم فصل پنجم قانون کار

ماده ۱۲۰: اتباع بیگانه نمی‌توانند در ایران مشغول به کار شوند مگر آن که اولاً دارای روادید ورود با حق کار مشخص بوده و ثانیاً مطابق قوانین و آیین‌نامه‌های مربوطه پروانه کار دریافت دارند.

ماده ۱۲۱: وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی با رعایت شرایط ذیل در مورد صدور روادید با حق کار مشخص برای اتباع بیگانه موافقت و پروانه کار صادر خواهد کرد.

الف: مطابق اطلاعات موجود در وزارت کار و رفاه اجتماعی در میان اتباع ایرانی آماده به کار افراد داوطلب واجد تحصیلات و تخصص مشابه وجود نداشته باشد.

ب: تبعه بیگانه دارای اطلاعات و تخصص کافی برای اشتغال به کار مورد نظر باشد.

ج: از تخصص تبعه بیگانه برای آموزش و جایگزینی بعدی افراد ایرانی استفاده شود.

احراز شرایط مندرج در این ماده با هیات فنی اشتغال استان است.

ماده ۱۲۲: وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی می‌تواند نسبت به صدور، تمدید و تجدید پروانه کار افراد زیر اقدام نماید:

الف: تبعه بیگانه‌ای که حداقل ۱۰ سال مداوم در ایران اقامت داشته باشد.

ب: تبعه بیگانه‌ای که دارای همسر ایرانی باشد.

ج: مهاجرین کشورهای بیگانه خصوصاً کشورهای اسلامی و پناهندگان سیاسی به شرط داشتن کارت معتبر مهاجرت و یا پناهندگی و پس از موافقت کتبی وزارتخانه‌های کشور و امور خارجه

ماده ۱۲۳: وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی می‌تواند در صورت ضرورت و یا به عنوان معامله متقابل، اتباع دول و یا

افراد بدون تابعیت را (به شرط آنکه وضعیت آنان ارادی نباشد) پس از تأیید وزارت امور خارجه و تصویب هیأت وزیران

از پرداخت حق صدور، حق تمدید و یا حق تجدید پروانه کار معاف نماید.

ماده ۱۲۴: پروانه کار با رعایت این قانون حداکثر برای مدت یکسال صادر یا تمدید و یا تجدید می‌شود.

ماده ۱۲۵: در مواردی که به هر عنوان رابطه استخدامی تبعه بیگانه با کارفرما قطع می‌شود کارفرما مکلف است ظرف

مدت ۱۵ روز مراتب را به وزارت کار و رفاه اجتماعی اعلام کند. تبعه بیگانه نیز مکلف است ظرف ۱۵ روز پروانه کار خود

را در برابر اخذ رسید به وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی تسلیم نماید. وزارت کار و رفاه اجتماعی در صورت لزوم اخراج

تبعه بیگانه را از مراجع ذیصلاح درخواست می‌کند.

ماده ۱۲۶: در مواردی که مصلحت صنایع کشور اشتغال فوری تبعه بیگانه را بطور استثنایی ایجاب کند وزیر مربوطه مراتب را به وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی اعلام می‌نماید و با موافقت وزیر کار و امور اجتماعی برای تبعه بیگانه پروانه کار موقت بدون رعایت تشریفات مربوطه به صدور روادید با حق کار مشخص، صادر خواهد شد.

تبصره: مدت اعتبار پروانه کار موقت حداکثر ۳ ماه است و تمدید آن مستلیم تأیید هیئت فنی اشتغال اتباع بیگانه خواهد بود.

ماده ۱۲۷: شرایط استخدامی کارشناسان و متخصصین فنی بیگانه مورد نیاز دولت با در نظر گرفتن تابعیت و مدت خدمت و میزان مزد آنها و با توجه به نیروی کارشناس داخلی، پس از بررسی و اعلام نظر وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی سازمان امور اداری و استخدامی کشور، با تصویب مجلس شورا اسلمی واهد بود پروانه کار جهت استخدام کارشناس خارجی در هر صورت پس از تصویب مجلس شورای اسلامی از طرف وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی صادر خواهد شد.

ماده ۱۲۸: کارفرمایان مکلفند قبل از اقدام به عقد هرگونه قراردادی که موجب استخدام کارشناسان بیگانه می‌شود نظر وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی را در مورد امکان اجازه اشتغال تبعه بیگانه استعلام نماید.

بند (ج) ماده ۱۱ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷:

به منظور جلوگیری از حضور نیروی کار غیرمجاز خارجی در بازار کار کشور وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی مکلف است کارفرمایانی که اتباع خارجی فاقد پروانه را به کار می‌گیرند بابت هر روز اشتغال غیرمجاز هر کارگر خارجی معادل پنج برابر حداقل دستمزد روزانه جریمه نماید در صورت تکرار تخلف این جریمه دو برابر خواهد شد در صورت خودداری کارفرمایان از پرداخت جریمه مقرر در این بند مراتب جهت اعمال قانون به مراجع قضائی اعلام خواهد شد.

ماده ۱۸۱ قانون کار:

کارفرمایانی که اتباع بیگانه را که فاقد پروانه کارند یا مدت اعتبار پروانه کارشان منقضی شده است را به کار گمارند و یا اتباع بیگانه را در کاری غیر از آن چه در پروانه کار آنها قید شده است را بپذیرند و یا در مواردی که رابطه استخدامی تبعه با کارفرما قطع می‌گردد را به وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی اعلام نمایند با توجه به مجازات حبس از ۹۱ روز تا ۱۸۱ روز محکوم خواهند شد.

"آیین‌نامه اجرایی ماده (۱۲۹) قانون کار جمهوری اسلامی ایران"

الف – چگونگی صدور، تمدید، تجدید و لغو پروانه کار اتباع خارجی

ماده ۱ – پروانه کار اتباع خارجی که روادید با حق کار آنان مورد موافقت هیأت فنی اشتغال اتباع خارجی موضوع تبصره ماده (۱۲۱) قانون کار قرار گرفته است، توسط وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی – اداره کل اشتغال اتباع خارجی صادر می‌شود.

تبصره ۱ – صدور روادید با حق کار در مورد اتباع خارجی موضوع ماده (۱۲۲) قانون کار جمهوری اسلامی ایران از شمول این ماده مستثنا بوده و وزارت کار و امور اجتماعی می‌تواند حسب مورد رأساً اقدام نماید.

تبصره ۲ – وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی مجاز است در موارد استثنایی موضوع ماده (۱۲۶) قانون کار جمهوری اسلامی ایران بدون رعایت تشریفات مربوط به صدور روادید کار و با رعایت سایر قوانین مربوط، پروانه کار موقت سه ماهه صادر نماید: ولی تمدید پروانه کار این گونه افراد، پس از تأیید هیأت فنی اشتغال مجاز خواهد بود.

ماده ۲ – کارفرمایانی که از خدمات اتباع خارجی استفاده می‌نمایند، مکلفند مدارک لازم جهت صدور پروانه کار اتباع یاد شده را ظرف مدت یک ماه از تاریخ ورود تبعه خارجی به کشور، به واحدهای ذیربط در وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی ارائه نمایند. در غیر این صورت وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی به استناد ماده (۱۸۱) قانون کار، مراتب را به مراجع قضایی اعلام می‌نماید.

ماده ۳ – صدور پروانه کار جهت کارشناسان و متخصصین خارجی مورد نیا دولت پس از تأیید هیأت فنی اشتغال اتباع خارجی و تصویب مجلس شورای اسلامی در هر مورد توسط اداره کل اشتغال اتباع خارجی انجام می‌گیرد.

تبصره – شرایط استخدامی کارشناسان و متخصصین فنی خارجی مورد نیاز بخش دولتی و اجازه صدور پروانه کار بنا به پیشنهاد وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و سازمان امور اداری و استخدامی کشور، به تصویب مجلس شورای اسلامی خواهد رسید.

ماده ۴ – کارفرمایان که از خدمات اتباع خارجی استفاده می‌نمایند، مکلفند در صورت تمایل به تمدید پروانه کار کارشناسان خارجی شاغل در واحدهای خود، مدارک لازم را جهت تمدید پروانه کار به انضمام گزارش عملکرد برنامه آموزشی حداقل یک ماه قبل از انقضای اعتبار پروانه کار به واحدهای ذیربط وزارت کار و امور اجتماعی ارائه نمایند.

ماده ۵ – تمدید پروانه کار اتباع خارجی موضوع ماده (۳) این آیین‌نامه توسط وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی بلامانع است.

تبصره - هر گونه افزایش در نیروی کار خارجی طرح‌ها، یا تغییر در نوع تخصص‌های مصوب قبلی، منوط به طرح مجدد موضوع در هیأت فنی اشتغال اتباع خارجی خواهد بود.

ماده ۶ - کلیه درخواستهای تمدید پروانه کار اتباع خارجی شاغل در بخش خصوصی - در هر نوبت تمدید - در هیأت فنی اشتغال اتباع خارجی مطرح و تصمیم‌گیری خواهد شد.

ماده ۷ - اتباع خارجی دارای پروانه کار معتبر که قرارداد استخدامی آنان با کارفرما به هر دلیل فسخ می‌گردد، در صورت تغییر کارفرما، مشمول تجدید پروانه کار می‌شوند.

ماده ۸ - تجدید پروانه کار اتباع خارجی - در موارد تغییر کارفرما یا نوع کار - به استثنای اتباع موضوع ماده (۱۲۲) قانون کار، پس از موافقت هیأت فنی اشتغال اتباع خارجی توسط واحدهای ذیربط وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی انجام می‌گیرد.

ماده ۹ - در مواردی که رابطه استخدامی تبعه خارجی با کارفرما قطع می‌گردد، کارفرما مکلف است حداکثر ظرف مدت پانزده روز مراتب را جهت ابطال و ضبط پروانه کار تبعه خارجی به واحدهای ذیربط وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی اعلام نماید. با متخلفین در این زمینه طبق ماده (۱۸۱) قانون کار رفتار خواهد شد.

تبصره - اشتغال مجدد تبعه خارجی که پروانه کار وی ابطال گردیده است، به هر صورت مشمول مراحل صدور پروانه کار خواهد شد.

ماده ۱۰ - وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی می‌تواند نسبت به لغو پروانه کار اتباع خارجی که شئون اسلامی، قوانین و مقررات جاری کشور و موازین انسانی روابط کار را بر اساس گزارش و اعلام مراجع ذیصلاح رعایت نمایند، اقدام نماید.

تبصره ۱ - وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی می‌تواند پس از لغو پروانه کار، اخراج تبعه خارجی از کشور را از مراجع ذیصلاح درخواست نماید.

تبصره ۲ - وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در صورت لزوم می‌تواند از مراجع ذیصلاح، ممنوعیت ورود اتباع بیگانه‌ای که بیش از دو بار مرتکب تخلفات موضوع این ماده شده‌اند را در خواست نماید.

ماده ۱۱ - روش اجرایی و مدارک لازم جهت صدور روادید ورود با حق کار و همچنین صدور تمدید و تجدید پروانه کار اتباع خارجی به موجب دستورالعملی می‌باشد که بنا به پیشنهاد اداره کل اشتغال اتباع خارجی به تصویب وزیر کار و امور اجتماعی می‌رسد.

ب - هیأت فنی اشتغال اتباع خارجی

ماده ۱۲ - هیأت فنی اشتغال اتباع خارجی، در خصوص اعطای اجازه کار به متخصصین خارجی، با توجه به موارد زیر بررسی و اتخاذ تمیم خواهد نمود:

۱ - استفاده از اطلاعات دقیق و به هنگام از عرضه و تقاضای بازار کار داخلی در اجرای سیاست‌های کلی اشتغال اتباع خارجی.

۲ - توجه و نظارت بر اعمال سیاست‌های کلی اشتغال اتباع خارجی در زمینه تأمین کمبود نیازهای بازار کار داخلی با رعایت قوانین و مقررات،

۳ - بررسی و نظارت و پیگیری برنامه‌های آموزش زمان‌بندی شده واحد استفاده‌کننده از خدمات تبعه خارجی.

۴ - بررسی و نظارت بر تحقق امر انتقال مهارت و جایگزینی افراد ایرانی به جای تبعه خارجی.

۵ - نظارت بر تعیین و تأیید میزان مهارت تبعه خارجی در ظرف مدت اعتبار پروانه کار.

ماده ۱۳ - ترکیب اعضای هیأت فنی اشتغال اتباع خارجی به شرح زیر می‌باشد:

۱ - دو نفر نماینده وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی به تشخیص وزیر کار و امور اجتماعی.

۲ - یک نفر نماینده دستگاه استفاده‌کننده از تبعه خارجی.

۳ - یک نفر نماینده سازمان امور اداری و استخدامی کشور.

۴ - یک نفر نماینده سازمان برنامه و بودجه.

ماده ۱۴ - جلسات هیأت فنی اشتغال اتباع خارجی حداقل هفته‌ای دو بار با دعوت قبلی در محل وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و به ریاست یکی از نمایندگان آن وزارتخانه، به تشخیص وزیر کار و امور اجتماعی تشکیل می‌گردد.

ماده ۱۵ - جلسات با حضور چهار نفر از اعضاء رسمیت می‌یابد و تصمیمات اتخاذ شده در صورت وجود حداقل سه رأی موافق، معتبر خواهد بود.

ماده ۱۶ - اداره کل اشتغال اتباع خارجی موظف به اجرای تصمیمات هیأت فنی اشتغال اتباع خارجی خواهد بود.

ماده ۱۷ - وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی می‌تواند بر حسب مورد، هیأت‌های فنی اشتغال را در استان‌ها تشکیل دهد و تمام یا قسمتی از اختیارات هیأت فنی اشتغال در مرکز را به آنان محول نماید.

تبصره - ترکیب و چگونگی تشکیل هیأت فنی اشتغال در استان‌ها بر اساس دستورالعمل می‌باشد که به تصویب وزیر کار و امور اجتماعی می‌رسد.